

Zitting 1982–1983

17 697

Nadere wijziging van de Algemene Kinderbijslagwet, de Ziekenfondswet en van enige Bijstandsbesluiten (beëindiging van het recht op bijstand krachtens de Rijksgroepsregeling werkloze werknemers voor 16- en 17-jarigen en invoering van het recht op kinderbijslag voor 16- en 17-jarige werklozen)

A

OORSPRONKELIJKE TEKST VAN HET ONTWERP VAN WET EN VAN DE MEMORIE VAN TOELICHTING ZOALS VOORGELEGD AAN DE RAAD VAN STATE

ONTWERP VAN WET

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben dat het wenselijk is voor beneden 23-jarigen het recht op uitkering ingevolge het recht op bijstand ingevolge de Rijksgroepsregeling werkloze werknemers te beëindigen en een recht op kinderbijslag in te voeren voor 16- en 17-jarige werklozen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedgevonden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

In de Algemene Kinderbijslagwet (Stb. 1980, 1) worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A.1. Aan **artikel 7**, eerste lid, worden na wijziging van de punt aan het slot van onderdeel d in een puntkomma, twee nieuwe onderdelen toegevoegd, luidende:

e. 16 jaar of ouder doch jonger dan 18 jaar zijn, werkloos zijn en geen

uitkering ontvangen ingevolge de Werkloosheidswet en die in belangrijke mate op zijn kosten worden onderhouden;

f. 18 jaar of ouder doch jonger dan 21 jaar zijn, na beëindiging van de studie of de beroepsopleiding werkloos zijn en die in belangrijke mate op zijn, dan wel na vestiging in of terugkeer naar het Rijk werkloos zijn en die in belangrijke mate op zijn kosten worden onderhouden.

2. Het derde lid vervalt.

3. De leden vier tot en met negen worden vernummerd tot drie tot en met acht.

4. In het tot vierde lid vernummerde vijfde lid wordt «derde lid» vervangen door: eerste lid, onder e of f,.

5. In het tot vijfde lid vernummerde zesde lid wordt «derde lid» vervangen door: eerste lid, onder f,.

6. In het tot zesde lid vernummerde zevende lid wordt «het derde, vierde, vijfde en zesde lid» vervangen door: de voorgaande leden.

B. In **artikel 8**, onder a, wordt «artikel 7, achtste lid» vervangen door: artikel 7, zevende lid.

B. In **artikel 9**, eerste lid, onder b, wordt «artikel 7, eerste lid, onder c of d of onder het derde lid» vervangen door: artikel 7, eerste lid, onder c, d of e.

2. In onderdeel c, wordt «artikel 7, eerste lid, onder c, of onder het tweede dan wel het derde lid» vervangen door: artikel 7, eerste lid, onder c, f of onder het tweede lid.

3. In het tweede lid wordt «artikel 7, eerste lid, onder c, of onder het derde lid» vervangen door: artikel 7, eerste lid, onder c of f,.

ARTIKEL II

1. Artikel 7, eerste lid, onder e, vindt geen toepassing met betrekking tot het recht op kinderbijslag over een kalenderkwartaal ten aanzien van kinderen die op grond van het bepaalde in artikel VIII van deze wet op de eerste dag van dat kalenderkwartaal bijstand ontvangen krachtens de Rijksgroepsregeling werkloze werknemers.

2. Artikel 7, eerste lid, onder e, vindt geen toepassing met betrekking tot het recht op kinderbijslag over een kalenderkwartaal ten aanzien van kinderen die op grond van het bepaalde in artikel IV van deze wet op de eerste dag van dat kalenderkwartaal een uitkering ontvangen ingevolge de Wet Werkloosheidsvoorziening.

ARTIKEL III

De werkloosheidsvoorziening (Stb. 1964, 485) wordt gewijzigd als volgt:

In artikel 9, eerste lid, eerste volzin, wordt na «De werknemer» ingevoegd: van 23 jaar en ouder.

ARTIKEL IV

Artikel III blijft tot 1 juli 1983 buiten toepassing ten aanzien van de werknemer,

a. die op de dag voor de datum van inwerkingtreding van deze wet recht had op een uitkering ingevolge de Wet Werkloosheidsvoorziening;

b. wiens uitkering ingevolge de Werkloosheidswet (Stb. 1976, 421) op of na de datum van inwerkingtreding van deze wet is beëindigd wegens het bereiken van het maximum aantal dagen als bedoeld in artikel 22 van de Werkloosheidswet;

c. die op of na de datum van inwerkingtreding van deze wet niet in aansluiting op een uitkering ingevolge de Werkloosheidswet recht op uitkering ingevolge de Wet Werkloosheidsvoorziening verkrijgt, herleving van het recht daaronder begrepen, tenzij hij niet onvrijwillig werkloos is.

ARTIKEL V

In de Ziekenfondswet (Stb. 1964, 392) worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Aan artikel 4, tweede lid, worden na wijziging van de punt aan het slot van onderdeel d in een puntkomma, twee nieuwe onderdelen toegevoegd, luidende:

e. 16 jaar of ouder doch jonger dan 18 jaar zijn, werkloos zijn en die in belangrijke mate op zijn kosten worden onderhouden;

f. 18 jaar of ouder, doch jonger dan 21 jaar zijn, werkloos zijn, dan wel na vestiging in of terugkeer naar het Rijk werkloos zijn en die in belangrijke mate op zijn kosten worden onderhouden.

2. Het vierde lid vervalt.

3. De leden 5 tot en met 17 worden vernummerd tot 4 tot en met 16.

4. In het tot vijfde lid vernummerde zesde lid wordt «vierde lid» vervangen door: tweede lid, onder f.

5. In het tot zesde lid vernummerde zevende lid wordt «vierde lid» vervangen door: tweede lid, onder e of f.

6. In het tot zevende lid vernummerde achtste lid wordt «vierde lid» vervangen door: tweede lid, onder f.

7. In het tot tiende lid vernummerde elfde lid wordt «tiende lid» vervangen door: negende lid.

8. In het tot dertiende lid vernummerde veertiende lid wordt «dertiende lid» telkens vervangen door: twaalfde lid.

9. In het tot veertiende lid vernummerde vijftiende lid wordt «het vierde, vijfde, zevende en achtste lid» vervangen door: de voorafgaande leden.

10. In het tot vijftiende lid vernummerde zestiende lid wordt «eerste, tweede, derde, vierde en negende lid» vervangen door: eerste, tweede, derde en achtste lid.

ARTIKEL VI

Het Bijstandsbesluit landelijke normering (Stb. 1978, 51) wordt als volgt gewijzigd:

A. Artikel 1, onder d, 3° wordt als volgt gelezen: de persoon van 18 tot 21 jaar zonder kinderen, die niet in het gezinsverband van zijn ouder(s) leeft, werknemer is in de zin van de Rijks-groepsregeling werkloze werknemers en voor wie geen recht bestaat op kinderbijslag krachtens de Algemene Kinderbijslagwet;

B. In artikel 1, onder d, vervalt onderdeel 4°.

C. Artikel 1, onder e, wordt als volgt gelezen: thuiswonende: de persoon van 18 tot 21 jaar, die leeft in het gezinsverband van zijn ouder(s), werknemer is in de zin van de Rijks-groepsregeling werkloze werknemers en voor wie geen recht bestaat op kinderbijslag krachtens de Algemene Kinderbijslagwet;

D. In artikel 5, eerste lid, vervallen de onderdelen d en e.

E. In artikel 6, eerste lid, vervallen de onderdelen i en j.

F. In artikel 19, tweede lid, wordt «6, eerste lid, onder d tot en met j» vervangen door: 6, eerste lid, onder d tot en met h.

ARTIKEL VII

Het Bijstandsbesluit landelijke draagkrachtcriteria (Stb. 1980, 87) wordt als volgt gewijzigd:

In artikel 14, derde lid, vervallen de onderdelen d en e.

ARTIKEL VIII

Voor degene, die op 31 december 1982 de leeftijd van 18 jaar nog niet had bereikt en als thuiswonende, zoals bedoeld in artikel 1, onder e, van het Bijstandsbesluit landelijke normering bijstand ontving, geldt tot aan het bereiken van die leeftijd en voor zolang de omstandigheden ongewijzigd blijven het bedrag van de uitkering en de aanspraak op vakantie-uitkering welke op voornoemde datum van toepassing waren.

ARTIKEL IX

Deze wet treedt in werking met ingang van 1 januari 1983.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeriële departementen, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Algemeen

In het kader van het regeerakkoord van het huidige kabinet is in het rapport van de werkgroep A het oordeel uitgesproken dat alles gedaan moet worden om een verhoging van belastingtarieven te vermijden. Daartoe heeft die werkgroep een samenstel van maatregelen voorgesteld, dat voor 1983 voldoende aanknopingspunten moet bieden om van de in de begroting 1983 in het vooruitzicht gestelde belastingverhoging te kunnen afzien. In het regeerakkoord is derhalve voor 1983 een pakket ombuigingen voorgesteld tot een totaalbedrag van f 1 215 mln. Een van deze maatregelen betreft een beperking van het uitkeringsniveau voor jeugdige werklozen. De ombuiging op de rijksbegroting als gevolg van deze maatregel dient f 150 mln. te bedragen.

De beperking van het uitkeringsniveau voor jeugdige werklozen valt in twee maatregelen uiteen.

In de eerste plaats heeft het kabinet besloten de uitkeringsrechten in de bijstand voor 16- en 17-jarige werkloze jongeren te beëindigen. Gezien het feit dat deze kinderen dan voor hun

onderhoud aangewezen zijn op hun ouders, ligt het in de rede voor deze kinderen het recht op kinderbijslag te laten voortbestaan.

Door dit samenspel van maatregelen blijven 16- of 17-jarige werkloze jongeren in dezelfde financiële positie als toen zij nog onderwijs volgden en komen zij in een gelijke financiële positie als hun leeftijdsgenoten die nog onderwijs volgen. Ten opzichte van de huidige situatie betekent dit uiteraard wel dat een inkomensverbetering, die zou kunnen oplopen tot f 200 per maand, achterwege blijft.

Overigens zullen de kinderbijslagbedragen voor deze groep, na aanvaarding door de Staten-Generaal van het ontwerp van wet tot nadere wijziging van de Algemene Kinderbijslagwet (invoering van leeftijdsafhankelijke kinderbijslagen) (gedrukte stukken Tweede Kamer, zitting 1982-1983, nr. 17552), de komende jaren geleidelijk worden verhoogd tot 130% van de thans geldende bedragen.

Zoals bekend streeft het kabinet ernaar om in de toekomst het kinderbijslagstelsel te beperken tot kinderen jonger dan 18 jaar. Het voornemen bestaat om voor studerende van 18 jaar en ouder te komen tot een nieuw stelsel van studiefinanciering. In dat kader past het ook de grens voor een zelfstandig recht op bijstand krachtens de Rijksgroepsregeling werkloze werknemers te leggen bij 18 jaar. Voor de grens van 18 jaar pleit bovendien dat er ook op andere terreinen van het overheidsbeleid van wordt uitgegaan dat jongeren beneden de leeftijd van 18 jaar geacht worden tot het ouderlijk gezin te behoren en door de ouders onderhouden te worden. Ik wijs in dit verband op de AAW-rechten voor vroeggehandicapten, welke met 18 jaar ingaan.

In de tweede plaats heeft het kabinet besloten de Wet werkloosheidsvoorziening niet langer van toepassing te doen zijn op jongeren, beneden de leeftijd van 23 jaar. Wanneer deze jongeren werkloos worden, zal na afloop van de uitkering ingevolge de Werkloosheidswet onmiddellijk de RWW van toepassing zijn. Deze maatregel dient te worden gezien in het perspectief van de gedachten die zijn ontwikkeld bij de discussie rondom de stelselherziening. Een vrij algemeen aanvaarde gedachte daarbij is namelijk dat de duur van het arbeidsverleden van invloed dient te zijn op het tempo van afbouw van de aan het laatst genoten loon gerelateerde uitkering. Bij een (relatief) kort arbeidsverleden van jongeren dient

deze relatie sneller te worden verlaten dan bij een lang arbeidsverleden, gecombineerd met een relatief hoge leeftijd. De onderhavige categorie heeft in het algemeen slechts een arbeidsverleden van ten hoogste vijf jaar.

Gezien de uiterst penibele situatie van 's lands financiën, is het absoluut noodzakelijk dat de met deze voorstellen beoogde ombuigingen in 1983 ook inderdaad gerealiseerd worden. Het is daarom dat de Regering aan het concretiseren van deze maatregelen hoge prioriteit heeft moeten geven. Wanneer met name de maatregel ten aanzien van de 16- en 17-jarigen niet op 1 januari a.s. is geëffectueerd, valt een aanzienlijk deel van de besparingen niet meer in 1983 te realiseren. Het overgrote deel van de jongeren van 16 en 17 jaar die in 1983 een beroep zouden gaan doen op de bijstand omvat de categorie schoolverlaters van het studiejaar 1981/1982. Deze jongeren vervullen thans hun wachttijd voor het recht op een schoolverlatersuitkering en komen zonder nadere voorziening op 1 januari 1983 allen in aanmerking voor bijstand. De instroom van 16- en 17-jarigen in de loop van 1983 beperkt zich tot een aantal tussentijdse schoolverlaters. De schoolverlaters van het studiejaar 1982/1983 komen eerst met ingang van 1 januari 1984 in aanmerking voor bijstand.

Aangezien de maatregel ten aanzien van de 16- en 17-jarigen een belangrijk aandeel moet leveren in de beoogde ombuiging van f 150 mln. voor 1983, moge het belang van de totstandkoming van dit wetsontwerp vóór 1 januari 1983 voldoende zijn aangetoond. Dit is ook de reden dat niet de meest wenselijke procedure kan worden gevolgd met betrekking tot de advisering. Het kabinet heeft besloten de Sociaal-Economische Raad, de Ziekenfondsraad, het College Algemene Bijstandswet, de adviescommissie WWV van de SER en de Raad voor het Jeugdbeleid van de genomen besluiten in kennis te stellen. Gezien de tijdsdruk is het noodzakelijk met de wetgevingsprocedure een aanvang te maken voordat deze instanties van hun reacties blijk hebben kunnen geven. Het spreekt echter vanzelf, dat in een later stadium de eventuele commentaren van deze instanties waar mogelijk alsnog in de beschouwingen worden betrokken.

2. Overgangsproblematiek

In de in het regeerakkoord opgenomen bijgewerkte kanttekeningen van de fractievoorzitters bij het rapport van de werkgroep-A is vermeld dat de maatregel om werknemers van jonger dan 23 jaar niet langer recht te geven op een uitkering krachtens de WWV, alleen betrekking dient te hebben op nieuwe gevallen. Bij nadere overweging is het kabinet evenwel van mening dat een helder onderscheid tussen oude en nieuwe gevallen niet te maken valt zonder op grote onbillijkheden en onrechtvaardigheden te stuiten. Deze onrechtvaardigheden en onbillijkheden vinden hun grond in het systeem van de WWV, dat de mogelijkheid van een herleving van het recht op een uitkering kent.

Voorts speelt een rol, dat de WW en de WWV het toelaten, dat een werknemer het type uitkering en de duur van de uitkering kan beïnvloeden. Een nadere toelichting moge dit verduidelijken. Op grond van de WW komt in het algemeen voor een uitkering in aanmerking de werknemer die in het jaar aan het intreden van de werkloosheid voorafgaande op 130 dagen in dienstbetrekking heeft gewerkt mits zijn werkloosheid een onvrijwillig karakter draagt. Om voor een WWV-uitkering in aanmerking te komen, dient een werknemer in het algemeen eveneens 130 dagen in dienstbetrekking gewerkt te hebben; de WWV kent echter niet de voorwaarde van onvrijwillige werkloosheid. Ook bij vrijwillige werkloosheid kan aanspraak op WWV-uitkering gemaakt worden, zij het dat dan een sanctie getroffen zal kunnen worden. Daarnaast kent de WWV de mogelijkheid van herleving van het recht op uitkering, indien en voor zolang geen nieuw recht op uitkering is ontstaan. Herleving van het recht op uitkering is derhalve mogelijk indien in het jaar aan het intreden van de werkloosheid voorafgaande op minder dan 130 dagen in dienstbetrekking is gewerkt; bij 130 dagen werken kan immers een nieuw recht op uitkering ontstaan. Herleving van het recht op uitkering brengt met zich dat een ter zake van een vorige werkloosheid toegekende WWV-uitkering kan worden voortgezet tot de maximum termijn voor uitkering van 2 jaar is bereikt. Het ontstaan van een nieuw recht op uitkering heeft tot gevolg dat opnieuw over maximaal 2 jaar WWV-uitkering kan worden ontvangen.

Dit systeem leidt ertoe, indien men een onderscheid wil maken tussen verschillende uitkeringsgerechtigden dan wel potentiële uitkeringsgerechtigden, dat onaanvaardbare verschillen in duur en niveau van de uitkering kunnen ontstaan. Enkele voorbeelden mogen dit illustreren.

a. Stel dat iemand gedurende 2 maanden een uitkering ingevolge de WWV heeft ontvangen, welke uitkering op 1 oktober 1982 werd beëindigd. Hij gaat opnieuw in dienstbetrekking werken en wordt na 128 dagen al dan niet verwijtbaar, werkloos. Indien dit geval zou worden beschouwd als een zogenaamd oud geval – toekenning van WWV-uitkering voor 1 januari 1983 – dan zou het recht op uitkering kunnen herleven en zou hij nog gedurende 22 maanden een uitkering krachtens de WWV kunnen ontvangen. Zou betrokkene 130 dagen hebben gewerkt en dan (niet verwijtbaar) werkloos worden dan zou hij recht hebben gekregen op een uitkering krachtens de WW, welke uitkering na een half jaar wordt beëindigd. Aansluitend aan de uitkering krachtens de WW zou betrokkene geen recht op een uitkering ingevolge de WWV hebben – nieuw recht op WWV-uitkering na 1 januari 1983 – maar valt hij in de lagere uitkering van de RWW.

b. Stel dat op 1 oktober 1982 iemand onvrijwillig werkloos wordt en recht op WWV-uitkering verkrijgt. Na een half jaar – 1 april 1983 – zou, indien betrokkene als «nieuw» geval zou worden aangemerkt, aansluitend geen recht op WWV-uitkering ontstaan. Degene die op 1 oktober 1982 bij voorbeeld ten gevolge van ontslagname vrijwillig werkloos is en geen WW-uitkering verkrijgt, maar een WWV-uitkering, zou echter na een half jaar nog 1½ jaar recht op WWV-uitkering hebben, omdat zijn WWV-uitkering voor 1 januari 1983 is toegekend zodat hij als «oud» geval aangemerkt zou dienen te worden. Degene die verwijtbaar werkloos is, wordt derhalve bevoordeeld boven degene die niet verwijtbaar werkloos is.

c. Stel dat iemand, jonger dan 23 jaar, op 1 oktober 1982 een uitkering ingevolge de WW ontving, welke uitkering na 2 maanden op 1 december 1982 werd beëindigd wegens het plegen van een verwijtbare handeling, dan zou betrokkene aansluitend gedurende maximaal 2 jaar WWV-uitkering kunnen verkrijgen, indien dit als «oud» geval moet worden aangemerkt. Zou betrokkene geen verwijtbare handeling hebben gepleegd, dan

wou op 1 april 1983 de maximum termijn ingevolge de W.W. bereikt zijn, en zou aansluitend slechts RWW-uitkering kunnen worden verstrekt, omdat het om een «nieuw» geval gaat.

Op grond van het vorenstaande heeft het kabinet besloten de maatregel ineens zowel op z.g. oude als op nieuwe gevallen toe te passen. Het doorvoeren van een dergelijke maatregel zonder overgangperiode acht het kabinet ongewenst. Dit geldt evenwel niet ten aanzien van degenen die op of na 1 januari 1983 recht op toekenning van WWV-uitkering zouden verkrijgen ten gevolge van een verwijtbare handeling waardoor zij niet in aanmerking (zouden) zijn gekomen voor een WW-uitkering of ten gevolge waarvan zij voortijdig van het recht op WW-uitkering zijn uitgesloten. Het kabinet heeft derhalve besloten slechts ten aanzien van laatstgenoemde groep de regeling op 1 januari 1983 in werking te doen treden. Voor de overige situaties heeft het kabinet gekozen voor een overgangperiode tot 1 juli 1983.

3. Invoering van het recht op kinderbijslag voor werkloze 16- en 17-jarige kinderen

Bij de wet van 29 december 1981, Stb. 734, werd een recht op kinderbijslag ingevoerd voor schoolverlaters van 16 tot 21 jaar. De invoering van dit recht was te beschouwen als een uitvloeisel van de invoering van een wachttijd voor het recht op een schoolverlatersuitkering krachtens de RWW. Een vergelijkbare situatie doet zich thans voor. Het beëindigen van het recht op een RWW-uitkering voor 16- en 17-jarigen betekent dat deze kinderen voor hun levensonderhoud volledig zullen zijn aangewezen op hun ouders. Evenals dit met studerende en invalide kinderen van 16 en 17 jaar het geval is, dient dan kinderbijslag te worden verstrekt ten einde te bereiken dat de ouders een tegemoetkoming ontvangen in de voor hun rekening komende kosten van levensonderhoud.

Het recht op kinderbijslag kan worden beperkt tot kinderen van 16 en 17 jaar omdat bij het bereiken van de leeftijd van 18 jaar in het algemeen een recht op RWW-uitkering ontstaat. Evenals dit het geval is met studerende en invalide kinderen van 16 en 17 jaar, zal voor thuiswonende kinderen een recht op enkelvoudige kinderbijslag moeten worden gecreëerd en voor uitwonende kinderen een recht op

tweevoudige kinderbijslag. De voorwaarden voor dit recht op kinderbijslag zullen – voor wat betreft de mate van onderhoud – dezelfde dient hierbij te worden gemaakt en invalide kinderen.

Uit het voorgaande blijkt dat in het algemeen een recht op kinderbijslag moet worden ingevoerd voor werkloze 16- en 17-jarigen. Eén uitzondering dient hierbij te worden gemaakt en wel in het geval een 16- of 17-jarige een uitkering ontvangt ingevolge de Werkloosheidswet.

4. De medeverzekering in de verplichte verzekering ingevolge de Ziekenfondswet

In verband met de beëindiging van het recht op bijstand voor 16- en 17-jarige werklozen, waardoor voor die jongeren de verplichte verzekering op grond van de Ziekenfondswet komt te vervallen, dienen de medeverzekeringsbepalingen van deze laatste wet te worden aangepast. De aanpassing komt erop neer dat het recht op medeverzekering nagenoeg gelijk op gaat met het recht op kinderbijslag. Deze koppeling ligt van oudsher reeds in de Ziekenfondswet.

5. FINANCIËLE ASPECTEN

5.1 Effect op de rijksbegroting

De voorgestelde maatregelen leiden tot een niet geringe uitgavendaling op het terrein van de sociale zekerheid. Bij de berekening van het effect voor 1983 (eerstejaarseffect) is uitgegaan van de meest recente volumeraming van het gemiddelde WWV-bestand voor 1983. Voor de berekening van het structurele effect is uitgegaan van de raming van de ultimostand 1983. Bij de berekeningen van de effecten zijn veronderstellingen gemaakt ten aanzien van de verdeling naar leeftijd en woonsituatie. Met betrekking tot het nominale traject is uitgegaan van de uitkeringsbedragen zoals deze gelden sinds 1 juli 1982. Aangezien ten aanzien van de groep WWV-ers jonger dan 23 jaar geen inkomensverdeling beschikbaar is, is voorts verondersteld dat alle WWV-uitkeringen gebaseerd zijn op de minimum-jeugdlonen. Dit betekent dat de ombuiging ook enigszins hoger zal kunnen uitvallen dan in deze paragraaf zal worden aangegeven. Bij de berekeningen is bovendien geen rekening gehouden met de aanwezigheid van kostwinners in de WWV en met de middelentoets in de RWW.

Naar zeer ruwe schatting zullen deze positieve en negatieve effecten op de ombuigingen tegen elkaar wegvallen. Gezien de hiervoor genoemde onzekerheden kunnen de in deze paragraaf gepresenteerde cijfers niet meer dan een globaal karakter hebben.

Voor 1983 is met betrekking tot de effecten van de maatregel in de WWV een minimum en een maximum raming opgenomen. Bij de minimum-

raming is aangenomen dat de gehele instroom tussen 1 januari en 1 juli 1983 recht kan doen gelden op de voorgestelde overgangsregeling in de WWV. Bij de maximumvariant daarentegen is verondersteld dat de gehele instroom in voornoemde periode geen aanspraak kan maken op de voorgestelde overgangsregeling. De effecten op de rijksbegroting kunnen als volgt worden weergegeven.

5.2.2. Vervanging RWW-uitkering door kinderbijslag

Het afschaffen van het recht op RWW-uitkering voor 16- en 17-jarigen met daartegenover het invoeren van een recht op kinderbijslag heeft – aangezien het alleen gaat om nieuwe gevallen – tot gevolg dat de inkomenspositie van de ouders en hun kinderen als regel niet zal wijzigen. In vrijwel alle gevallen bestond – voordat het kind werkloos werd – recht op kinderbijslag. In het algemeen zal er dan ook geen sprake zijn van een inkomensachteruitgang maar van een uitstel van inkomensvoortgang. De omvang van dit uitstel van inkomensvoortgang is afhankelijk van het aantal andere kinderen in het gezin en zal voor een 16-jarige variëren van ca. f 155 per maand (indien geen andere kinderen in het gezin) tot ca. f 21 per maand (indien 8 andere kinderen in het gezin). Voor een 17-jarige zijn deze bedragen ca. f 207 en ca. f 73. Bij deze bedragen is nog geen rekening gehouden met de leeftijdsafhankelijke kinderbijslagbedragen.

Effecten Rijksbegroting

	1983		1984
	minimum-variant	maximum-variant	(structureel)
a. Vervangen W.W.V.-recht door R.W.W.-recht voor beneden 23-jarigen	ca. 110 mln.	ca. 135 mln.	ca. 245 mln.
b. Afschaffen R.W.W.-recht voor 16- en 17-jarigen	ca. 70 mln.	ca. 70 mln.	ca. 70 mln.
Totaal	ca. 180 mln.	ca. 205 mln.	ca. 315 mln.

De meeruitgaven in de kinderbijslafsfeer voor de 16- en 17-jarigen bedragen ca. f 30 mln. Deze meeruitgaven zullen voor 1983 worden gedekt door een aanpassing van de overgangsregeling voor de 12- tot 18-jarigen in het kader van de leeftijdsafhankelijke kinderbijslag.

5.2 Individuele effecten

5.2.1. Vervanging van WWV-uitkering door RWW-uitkering

In onderstaande tabel wordt naar leeftijd een overzicht gegeven van de netto-WWV-uitkeringen op basis van een minimum jeugdloon, de netto-RWW-uitkeringen (beiden op jaarbasis), het nominale en het procentuele verschil. De bedragen zijn gebaseerd op de normen die sinds 1 juli 1982 geldend zijn. Er is een onderscheid aangebracht naar het al dan niet thuiswonend zijn.

6. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel I

Onderdeel A, onder 1

In dit artikelonderdeel wordt voorgesteld twee nieuwe onderdelen (e en f) toe te voegen aan het eerste lid van artikel 7. Onderdeel e regelt dan het recht op kinderbijslag voor 16- en 17-jarige werklozen (tenzij een WW-uitkering wordt ontvangen, zie paragraaf 3 van deze memorie) en

Leeftijd	Netto WWV-uitkering op basis van het minimum jeugdloon	Netto RWW-uitkering op basis van het B.l.n.		Nominale verschil		Procentueel verschil	
		voor thuis-inwonenden	voor zelfstandigwonenden	(2)–(1)	(3)–(1)	(4) in procenten van (1)	(5) in procenten van (1)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
16	f 6 193	f 3 025	–	– f 3 168	–	– 51,15	–
17	6 960	3 642	–	– 3 318	–	– 47,67	–
18	8 120	4 567	f 9 164	– 3 553	0 ¹	– 43,76	0
19	9 276	5 504	9 332	– 3 772	0 ¹	– 40,66	0
20	10 821	6 737	9 606	– 4 084	– f 1 215	– 37,74	– 11,23
21	12 233	–	10 712	–	– 1 521	–	– 12,43
22	13 494	–	11 763	–	– 1 731	–	– 12,83

¹ Aangenomen is dat de 18- en 19-jarige zelfstandigwonende WWV-ers een aanvullende bijstand tot aan de bijstandsnorm ontvangen hebben.

onderdeel f het recht op kinderbijslag voor schoolverlaters van 18 tot 21 jaar.

Het recht op kinderbijslag voor schoolverlaters bestaat op dit moment voor kinderen van 16 tot 21 jaar en is thans neergelegd in het derde lid van artikel 7. Met het invoeren van het recht op kinderbijslag voor 16- en 17-jarige werklozen kan het recht op kinderbijslag voor schoolverlaters worden beperkt tot kinderen van 18 tot 21 jaar.

Onderdeel A, onder 2 tot en met 6

Door het recht op kinderbijslag voor schoolverlaters op te nemen in het eerste lid van artikel 7, kan het huidige derde lid van artikel 7 vervallen en dienen de huidige leden 4 tot en met 9 te worden vernummerd tot 3 tot en met 8.

Onderdelen B en C

Deze artikelonderdelen bevatten een aantal vernummeringen terwijl voorts de dubbel telling voor uitwonende werklozen van 16 en 17 jaar wordt geregeld.

Artikel II

In dit artikel wordt geregeld dat geen recht op kinderbijslag bestaat voor werkloze 16- en 17-jarigen die een uitkering ontvangen krachtens de RWW en de WWV. Deze overgangsregeling is nodig omdat het recht op RWW-uitkering voor 16- en 17-jarige kinderen alleen voor nieuwe gevallen wordt afgeschaft. Verder blijft een 16- of 17-jarige als regel aanspraak op een WWV-uitkering behouden tot 1 juli 1983. Ook in die gevallen dient dan geen recht op kinderbijslag te bestaan.

Artikel III

Dit artikel strekt ertoe in beginsel géén uitkering meer te verstrekken aan werknemers, die jonger zijn dan 23 jaar.

Artikel IV

Dit artikel strekt ertoe een overgangsperiode te scheppen van een half jaar.

Gedurende deze periode zal ten aanzien van werknemers die op de datum van inwerkingtreding van deze wet een WWV-uitkering ontvangen deze uitkering worden voortgezet tot

1 juli 1983. Ten aanzien van degenen die op of na 1 januari 1983 een (herleefd) recht op WWV-uitkering verkrijgen, wordt onderscheid gemaakt naar al dan niet verwijtbaar handelen c.q. verwijtbare werkloosheid. Is er sprake van verwijtbare werkloosheid dan zal op of na 1 januari 1983 geen uitkering ingevolge de WWV worden verstrekt maar zal een beroep op de RWW ontstaan.

Aan degenen, die op of na 1 januari 1983 niet onvrijwillig werkloos worden dan wel die voortijdig van de WW-uitkering worden uitgesloten, kan derhalve geen WWV-uitkering worden verleend. Is er evenwel geen sprake van verwijtbaarheid dan zal een uitkering kunnen worden verleend, die evenwel per 1 juli 1983 zal worden beëindigd.

Dienstplichtige militairen bij voorbeeld die op of na 1 januari 1983 uit militaire dienst ontslagen worden, kunnen derhalve wel recht doen gelden op een (herleefde) W.W.V.-uitkering mits geen sprake is van verwijtbare werkloosheid.

Artikel V

Dit artikel regelt onder meer de medeverzekering voor de kinderen van 16 en 17 jaar voor wie voortaan door de beëindiging van de RWW-aanspraken recht op kinderbijslag ontstaat.

In onderdeel e van artikel 4, tweede lid, van de Ziekenfondswet wijkt de tekst enigermate af van de tekst van artikel 7, eerste lid, onderdeel e, van de Algemene Kinderbijslagwet. Het ontbreken van recht op een uitkering op grond van de Werkloosheidswet is voor de medeverzekering in de Ziekenfondswet niet relevant omdat op grond van het tot vijftiende lid vernummerde zestiende lid worden uitgesloten van medeverzekering degenen die op grond van artikel 3 van de Ziekenfondswet zelf verzekerd zijn.

Artikel VI

Door de gewijzigde begripsomschrijving van artikel 1, onder d, 3° en van artikel 1, onder e, van het B.l.n. wordt bewerkstelligd dat het recht op bijstand voor minderjarige werkloze jongeren in alle gevallen eerst dan ingaat als er geen recht (meer) is op kinderbijslag.

Door de bepalingen onder B en C wordt voorts de mogelijkheid voor bijstand ingevolge de RWW uitgeslo-

ten voor alle jongeren beneden de 18 jaar. Dit laat onverlet dat in bijzondere situaties, waarbij sprake moet zijn van een noodzakelijk verblijf buiten het gezin, rechtstreeks op grond van de wet bijstand kan worden verleend met inachtneming van de individuele omstandigheden.

Artikel VIII

Voor degenen die voor de invoeringsdatum van deze wet als 16- of 17-jarige werkloze jongere reeds als thuisinwonende bijstand ontvingen is in dit artikel een overgangsregeling getroffen. Deze voorziet in handhaving van de op 31 december 1982 geldende normbedragen, uiterlijk tot het bereiken van de 18-jarige leeftijd en voor zolang de omstandigheden van betrokkene ongewijzigd blijven. Overigens wijs ik er op, dat het begrip «thuisinwonende» in de zin van het B.l.n. niet in alle gevallen overeen hoeft te komen met het begrip «tot het huishouden behoren» in de AKW.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
L. de Graaf